

РЕШЕНИЕ № 7

06.02.2014 год.

Приемане на Общински план за младежта за 2014 година

На основание чл. 21, ал. 1, т. 23 от ЗМСМА и във връзка с чл. 16, ал. 1 от Закона за младежта, Общински съвет – Габрово РЕШИ:

Приема Общинския план за младежта за 2014 година.

Приложение: Общински план за младежта за 2014 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ОБС:

Н. Сираков/

ПРОТОКОЛИСТ:

/Р. Русева/

Приложение към Решение № 7/06.02.2014 г.
Председател ОбС:

ОБЩИНСКИ ГОДИШЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА
ОБЩИНА ГАБРОВО
2014 година

ВЪВЕДЕНИЕ

Предмет на целенасочена политика и важен приоритет на Община Габрово е състоянието на младите хора и мястото им в обществото, тяхната успешна професионална, социална и личностна реализация.

Общинският годишен план за младежта е програма на местно ниво за изпълнение на националната политика за младите хора, формирана според техните потребности и синхронизирана с приоритетите на европейската политика за младежта. В него са заложени мерки и дейности, които обуславят успешно партньорство между всички сектори, свързани с живота на младите хора. Разработването на Годишен план за младежта в община Габрово цели създаване на подходящи условия за съхранение, развитие и инвестиране в младежта. Изграждането на благоприятни условия за училищно и университетско образование, за неформално обучение, за участието на младите хора в обществения и икономически живот, за творчество и културни изяви, за приобщаването им към управлението на местно ниво, както и за връщане в Габрово на обучаващите се в страната и чужбина, ще допринесе за подобряване на демографската ситуация и е значим фактор не само за преодоляване на кризата, но и за повишаване качеството на живот.

Широкият обхват на проблемите на младите хора налага прилагането на многосекторен подход в политиката за младежта. Общинският годишен план за младежта се реализира в сътрудничество и партньорство с всички заинтересовани страни на общинско ниво: Общински съвет - град Габрово, общинска администрация, териториални структури, ученически съвет, културни институции, МКБППМН, неправителствени организации, работещи в областта на образованието, културата, здравеопазването, спорта, бизнес организации и др.

Необходимо е осигуряване на конструктивен диалог с младите хора при формулиране, изпълнение и оценка на младежката политика и по-добра координация в сфери като образование, трудова заетост, социално включване, здравеопазване, младежко доброволчество, равнопоставеност на половете, конкурентоспособност.

ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА

✓ Национална стратегия за младежта (2012-2020)

Националната стратегия за младежта (2012-2020) е насочена към постигане на целите и изпълнение на мерките за развитие на младите хора в рамките на Европейския съюз, чийто пълноправен член е Република България от 1 януари 2007 г. Тя задава основните рамки, очертава визията, целите и приоритетите за развитие на младите хора в страната. Стратегията отчита необходимостта от комплексни действия, насочени към развитие на политики за младежта, създаване на условия за качествено и достъпно образование, възпитание и пълноценно развитие на личността, равни

възможности за всички млади хора в областта на образованието и пазара на труда и насърчаване на тяхната активна гражданска позиция. Реализирането ѝ ще осигури синхрон в действията на заинтересованите институции и ще повиши значително ефекта от действията им.

Националната стратегия за младежта (2012–2020) е съобразена с Конституцията, основните закони и подзаконовите нормативни актове, изследванията и националните стратегически документи. Ориентирана към изграждане и реализиране на единна, последователна и устойчива младежка политика в България, основана на многосекторния подход, междусекторното сътрудничество и съвместното управление с младите хора на национално, регионално, областно, общинско ниво.

Националната стратегия за младежта (2012–2020) е ориентирана към младите хора на възраст от 15 до 29 години, съобразно международните и европейските стандарти за работа с младежта.

Закон за младежта

На 05.04.2012 г. Народното събрание прие Закон за младежта (Обн. □ ДВ, бр. 31 от 20.04.2012 г., в сила от 20.04.2012 г.; изм. - ДВ бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г.). Нормативният акт създаде законова уредба на обществените отношения в областта на младежта, свързани с осигуряване на благоприятни условия за пълноценно личностно развитие, участие на младите в обществения и икономическия живот и приобщаването им в процеса на управление на местно, областно и национално ниво.

✓ **Национална програма за младежта (2011 – 2015)**

Програмата е инструмент за изпълнение на приоритетите на националната политика за младите хора. Тя се базира на отчетените потребности на младите хора в страната и е в синхрон с приоритетите на европейската политика за младежта.

Програмата се осъществява от Национален център "Европейски младежки програми и инициативи" за периода 2011 – 2015 г.

Средствата за дейностите по програмата се осигуряват в рамките на бюджета на Министерството на образованието и науката (МОН) за съответната година.

✓ **Общински план за развитие на община Габрово 2014 – 2020 г.**

Общинският план за развитие /ОПР/ е основен стратегически документ, определящ посоката за развитие на Община Габрово, като дефинира средносрочните цели и приоритети, отчитайки специфичните характеристики и потенциала на Общината. Планът се разработва в съответствие с всички основни национални и европейски стратегически документи, като следва да бъде съобразен с Областната стратегия за развитие.

Общинският план за развитие обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически цели, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие, сътрудничество и подкрепа от страна на местните власти и институции при осъществяване и развитие дейността на младежките организации, насочена към развитието на децата и младите хора в града и реализирането на местната младежката политика.

Община Габрово е в процес на разработване на Общински план за развитие /ОПР/ за периода 2014-2020 г.

✓ **Стратегия за развитие на системата на средното образование на Община Габрово (2011 -2015 г.)**

Стратегията се основава на анализ на състоянието на средното образование в Община Габрово до 2015 година. Тя е насочена към подобряване качеството на образованието и гражданските му измерения чрез действено приобщаване на държавните институции, семейната среда, неправителствените организации и бизнес средата към процесите на обновление в българското училище.

Целта на оптимизираното взаимодействие и сътрудничество е разгръщането на личния интелектуален потенциал на подрастващите и формирането на интерес към самоусъвършенстване, осигуряване на професионална насоченост и подготовка за живота на базата на националните традиции и общочовешките хуманитарни ценности.

I. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДЕЖТА В ОБЩИНА ГАБРОВО

1. ДЕМОГРАФСКА ПЕРСПЕКТИВА

Демографската картина за община Габрово, както и за цялата страна е неблагоприятна, населението застарява, както в резултат на естествените процеси на раждаемост и смъртност, така и в резултат на засилените миграционни процеси. Нарастването на обема на вътрешната миграция все по-често е продиктувано от икономически причини, в т.ч. търсене на работни места.

По данни на НСИ, към 2011 г. населението на възраст 15-29 год. в община Габрово е 10 059 лица, като от тях 4543 са жени, а през 2012 година – 9418 лица, от които 4231 са жени. В град Габрово живеят 9606 млади хора. Останалите са в селата на община Габрово.

Във възрастова група 15-29 год. учащите са 3961 лица. През 2011/2012 г. студентите са били близо 6 хиляди (5850).

За община Габрово са налице същите тенденции, характерни за България като цяло. Целевата прогноза на НСИ показва, че в периода до 2020 г. броят на младите хора ще намалява, като особено рязко това ще се отрази във възрастова група 20-29 години.

Основните заключения в Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово (2011 – 2015) за тенденциите в демографските процеси в Габрово са следните:

- Продължава устойчивата тенденция на намаляване на броя на населението в резултат на по-високата смъртност отколкото раждаемост. Намаляването на общия брой на населението и протичащите демографски процеси довеждат до обезлюдяване на определени по-малките населени места, най-вече в селските и планинските райони.
- Данните за област Габрово показват, че отрицателният естествен прираст на областта е по-висок от този за страната. За област Габрово за 2012 година коефициентът на естествения прираст на 1000 души от населението е – 11,2%, а средното равнище за страната е с коефициент – 4,3%, което е следствие на по-ниски нива на раждаемост и по-високи нива на смъртност.

Друга обезпокоителна тенденция за община Габрово е застаряването на населението. Проблемът със застаряването е най-вече в резултат на намалената раждаемост. В селата по-голямата част от жителите са над 65 годишна възраст, а броят на самотните стари хора сред тях е преобладаващ. През последните години равнището на раждаемост в общината е на сравнително по-ниско ниво от средното за страната. Броят на децата, родени и с настоящ адрес в Габрово, намалява с всяка измината година – от 587 деца през 2006 г. до 498 през 2010 г., 479 през 2011 г., 399 през 2012 г. За 2013 г. община Габрово и още две общини са в класацията за най-малък брой

родени деца. В областната болница са се родили 509 деца през годината, като към настоящия момент (22 януари) от началото на 2014 г. са родени само 21 деца.

В сравнение с 2010 г. към 2020 г. се очаква намаляване на населението в област Габрово в рамките на 15 000 – 20 000.

	2010 г.	2015 г.	2020 г.
Област Габрово	128 932	121 290	113 150
Мъже	61 982	58 343	54 664
Жени	66 950	62 947	58 486

В този контекст, политиката на Община Габрово по отношение на младите хора, трябва да се насочи към подобряването на условията за живеене и бизнес, за разкриване на нови работни места, за насърчаване на раждаемостта и подобряване достъпа до социални, медицински и образователни услуги.

2. ФОРМАЛНО И НЕФОРМАЛНО УЧЕНЕ

Образователната мрежа на Община Габрово включва 15 учебни и 13 детски заведения, разположени в различни райони, ДДЛРГ „Христо Райков“ и 1 ВУЗ – Технически университет. Десет от училищата са общински (едно начално училище, шест основни, две СОУ, една профилирана природоматематическа гимназия и едно помощно училище), а останалите 4 държавни – една профилирана гимназия – Национална Априловска гимназия и три професионални гимназии - ПГТ „Пенчо Семов“, ПТГ „Д-р Никола Василиади“ и ПГ по строителство. Като извънучилищна структура функционира Народна Астрономическа обсерватория с планетариум. Мрежата от детски градини включва 10 общински детски заведения със 17 бази и три детски ясли.

В резултат на социално – икономическите условия в общината, пред образователната система се открояват специфични проблеми:

- Намалява броят на учениците, в общинските училища, поради ниската раждаемост и преместване на родителите и децата в други градове на страната и в чужбина (за учебната 2011/2012 – 3851 ученици, 2012/2013 – 3798 ученици, а за 2013/2014 – 3808 ученици.
- От обучение отпадат ученици от ромския етнос по социални и семейни причини и поради безсилие на родителите да мотивират децата си за продължаване на образованието си.
- В някои случаи е затруднено, установяването на местоживееене на преместените ученици, напуснали населените места или страната, без да уведомят училището.
- В професионалните гимназии се осъществява прием в IX клас и през същата година учениците отпадат от обучение и не продължават образованието си. Това налага подобряване на педагогическото взаимодействие и индивидуална работа за изграждане мотивация за учебен труд, за адаптиране към условията и реда на учебното заведение и задържането в училище.
- Необходимо е да продължи включването на учебните и детски заведения във финансово обезпечени национални и международни програми, които разширяват и допълват дейностите с децата и учениците и имат положителен ефект при формирането на подрастващите.

- Необходимо е разширяване на дейностите за работа с родителите и за приобщаването им, както към проблемите на училището, така и към сътрудничество при решаване проблемите със собствените им деца.
- През последните години е на лице широк достъп на младите хора до висше образование, но липсата на обратна връзка с потребностите на трудовия пазар води до производство на специалисти, които не са конкурентноспособни. Един от основните стимули за преодоляване на бариерите в комуникацията между бизнеса, академичните среди и студентите, специализантите и докторантите, са университетските кариерни центрове. Освен в партнирането на работодателите чрез подпомагане в процесите на подбор на студенти, специализанти и докторанти за стажантски позиции и работни места, кариерният център има изключителна роля в професионалното ориентиране и подготовка на студентите, специализантите и докторантите.
- Потребностите в сектора на висшето образование са насочени към увеличаване качеството на образованието и научно-изследователска дейност, както и на подобряване на учебните и социалните условия на учащите се млади хора.

В сферата на младежката политика неформалното образование се осъществява чрез младежки инициативи и дейности за свободното време, чрез дейности в групи от връстници, доброволчески дейности и др. Неформалното образование позволява на младите хора да придобият основни компетентности и допринася за личностното им развитие, социално включване и активно гражданство, чрез което подобрява и перспективите им за трудова заетост.

Образователните дейности в сферата на младежката работа предоставят значителна „добавена стойност“ за младите хора, както и за икономиката и обществото като цяло, а в частност за повишаване на капацитета на организациите, за различните общности, системи и институции.

В тази връзка, през последните години популярността и необходимостта от признаване на неформалното образование все повече нараства. Много от чуждестранните университети считат неформалното образование за важна част от личностното развитие на младия човек и наличието на документ, признаващ това образование, повишава шансовете за прием в престижни учебни заведения. В рамките на Програма „Младежта в действие“ /действаща до края на 2013 г./, младите хора имаха възможността да получи сертификат Youthpass, който описва и формализира неформалния образователен опит, получен в рамките на даден проект. През новият програмен период, стартиращ през 2014 г., такива възможности ще предоставя Програмата „Еразъм+“. Две трети от бюджета на Програмата са предназначени за възможности за обучение на отделни лица в чужбина, в рамките на ЕС и извън него; с останалите средства ще се подпомагат партньорства между образователни институции, младежки организации, предприятия, местни и регионални органи и НПО, както и реформи, с които се цели модернизирани на образованието и обучението, насърчаване на иновациите и предприемачеството и повишаване на пригодността за пазара на труда.

3. МЛАДЕЖКА ЗАЕТОСТ И ИКОНОМИЧЕСКА АКТИВНОСТ

Основна характеристика на младежката общност в България през последните 20 години е нейната динамична промяна. Хората, които се характеризират като младежи, формираха своите основни ценности в периода на преход от тоталитарна към демократична, от затворена към пазарно ориентирана система.

Като най-характерна черта сред младите се очертава стремежът към независимост и самореализация – подчертан стремеж към самостоятелни решения и

индивидуален подход към живота. Изследванията показват, че докато психологическата независимост на младия човек у нас силно нараства, то много по-силна е неговата социална и икономическа зависимост от родителското семейство.

Съгласно действащото законодателство в Република България, на 15 години младият човек става трудоспособен, като започването на работа на по-ранна възраст е при условията на специална закрила. Насочването на политиките за развитие би подпомогнало кариерната ориентация и би облекчило включването на трудоспособните млади хора в системата на трудовата заетост.

Според данните от Преброяване 2011 г. за гр. Габрово, икономически активни във възрастова група 15-29 години са 5174 лица, от които 4290 са заети, а 884 са се самоопределили като безработни. Икономически активни във възрастова група 15-64 навършени години са 30 150 лица.

Регистрираните безработни младежи до 29 год. в Дирекция „Бюро по труда” – Габрово от община Габрово към 31.01.2013 г. са били 364, а към 31.12.2013 г. – 355, от които 18 са до 19 г., 129 са младежи от 20 до 24 г. и 208 са в групата от 25-29 г.

По критерий образование, преобладаващ дял имат младежите със средно образование – 222, от които 171 са със средно професионално, 90 са с висше образование и 43 лица са с основно и по-ниско.

Ограничаване на високата младежка безработица и неактивност беше основна задача на НПДЗ (Национален план за действие по заетостта) през 2013 г., като беше продължено изпълнението на Националната инициатива „Работа за младите хора в България” 2012 – 2013 г.. В тази връзка, през 2013 г. по програми за заетост, финансирани от Държавния бюджет, бяха наети на работа 78 младежи до 29 г., а по насърчителните мерки от Закона за насърчаване на заетостта 62 младежи бяха включени в заетост.

През 2013 г. продължи изпълнението на схемите по ОП РЧР, насърчаващи създаването на заетост за младежи до 29 г. В резултат, към 31.12.2013 г. 338 безработни младежи бяха включени в заетост, 624 заети младежи от тази група са завършили обучение за придобиване на професионална квалификация или ключова компетентност, съгласно Европейската референтна рамка. Средства за транспорт до и от работното място са ползвали 147 новонаети и заети младежи до 29 г. чрез реализацията на схемата „По-близо до работа”.

В повечето случаи младите хора нямат практически и трудов опит по придобитата специалност след завършване на своето образование и трудно се включват на пазара на труда.

Младите хора без опит са в неблагоприятно положение в условията на повишаване на предлагането на труд в контекста на световната финансова и икономическа криза. Младежите с ниско образование и квалификация са сред първите, засегнати от влошените икономически условия.

Необходимо е да се положат усилия за плавното преминаване на младите хора от учебната скамейка към пазара на труда чрез разширяване на стажовете и практиките в реалния сектор. Често младите хора изпитват липса на необходимата информация за устройване на работа.

В центровете за професионална квалификация - ЦПО към Икономикс-М ЕООД; ЦПО към „АМК задвижваща и управляваща техника” ЕООД; ЦПО към "Мехатроника" АД; ЦПО към Технически университет – Габрово; ЦПО към "Веда консулт" ЕООД и др. за младежите са създадени условия за повишаване на квалификацията на младите хора. Създаването на връзка между теория и практика, между образователни институции и реална икономика, както и растящата потребност на фирмите от квалифициран персонал е въпрос на икономическо оцеляване. От края

на 2013 година студенти от Технически университет – Габрово, стажуват във фирма „Габинвест“ ЕООД в Габрово.

Голяма част от младите хора са демотивирани от предлаганото заплащане, както и от условията на работа.

През последните години, чрез средства по Оперативните програми на ЕС, Агенцията по заетостта реализира програми, насочени към насърчаване на работодателите за наемането на работа на младежи до 29 години.

В Община Габрово през 2013 година са наети по Проект “Ново начало – от образование към заетост” четирима младежи до 29 г., без трудов стаж по придобитата специалност във висшето училище, а по Национална Програма “Старт на кариерата” двама младежи със завършено висше образование до 29-годишна възраст, които в рамките на 9 месеца ще придобият трудов стаж и опит по своята специалност в държавната администрация, което е предпоставка за осигуряване на последваща заетост.

Съществуват и други държавни мерки, целящи стимулиране наемането на работа на младежи до 29 год., регистрирани в Бюрата по труда, както и наемането на лица до 29 год. с увреждания или младежи, излизаци от социални домове.

4. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ И УСЛУГИ

По данни на Евростат от 2011 г., делът на младите българи, използващи ежедневно компютър за групата 16-24 г., е 82% (при средно за ЕС – 95%), докато за групата 25-34 г. той е 42% (при средно за ЕС – 64%).

За община Габрово компютър има в 12685 жилища с 36885 лица, в т.ч. гр. Габрово в 12155 жилища с 35347 лица.

Ежедневно потребяват интернет услуги 80 % от млади българи на възраст 15-24 г. – при средно за ЕС - 94%.

За Община Габрово: достъп до интернет има в 11685 жилища с 34280 лица, вт.ч. гр. Габрово в 11198 жилища с 32898 лица.

5. ГРАЖДАНСКА АКТИВНОСТ И МЛАДЕЖКО ДОБРОВОЛЧЕСТВО

Отново по данни на Евростат за 2011 г., младежките организации все повече не се възприемат като среда за гражданска изява на младите хора. Едва 3.2 % от младежите са свързани с младежка организация. Едва 1.6 % от младите са ангажирани с членство в политическа организация. Младите хора предпочитат да се изявяват в неформални среди – събирания с приятели, спортни мероприятия, интернет клубове, интернет форуми и чатове.

Делът на младежите, които не се интересуват от политика, намалява през последните години. През 2011 г. той е 39%, докато през 2012 г. е 42%. Все по-активни стават младите хора по теми, засягащи чувството им за справедливост, като екология, човешки права и т.н.

На база анкетно проучване се запазват очертаните тенденции от 2011 година сред младежи на възраст 16-30 години:

- 1/3 нямат ясно очертани цели и намерения за бъдещо развитие;
- младите хора активно търсят информация за възможности за реализация в големите градове и чужбина;
- младите хора не проявяват особен интерес към политическите и обществени събития;
- слаб е интересът по въпросите на междуличностните отношения;

- нараснал е интересът към работата на институциите за местно управление;
- положителна тенденция е ориентирането на младите хора към сдружаване в неправителствени организации.

С нарастване на възможностите за финансиране на младежки инициативи от Европейски фондове и Националната програма за младежта, през последните 5-6 години се забелязва активизиране на неправителствените организации, работещи по програми, свързани с младите хора.

През 2013 г. младежките организации от Общинския консултативен съвет по въпросите за младежта са реализирали редица инициативи в съответствие с заложените дейности в Общинския план за младежта за 2013 г. и в подкрепа на осъществяването на общинската политика за младежта.

Един от основните принципи на държавната политика в Закон за младежта, е децентрализация на политиките за младежта.

В съгласие с чл. 15 ал. 1, кметовете на общини отговарят за провеждането на общинската политика за младежта в съответствие с държавната политика за младежта.

На основание чл. 15 ал. 6 от Закона за младежта, с Решение № 276/20.12.2012 г на Общински съвет Габрово, към Кмета на Община Габрово е създаден Общински консултативен съвет по въпросите на младежта (ОКСВМ), в състава на който са включени представители на организации и институции и чиято основна функция е да подпомага Кмета при провеждане на общинската политика за младежта. ОКСВМ е колективен, постоянно действащ обществен консултативен орган, който осъществява дейността си в съответствие с действащото законодателство в Република България и решенията на Общински съвет Габрово.

За регламентиране дейността, числеността, състава, правата и отговорностите на ОКСВМ е създаден Правилник за организацията и дейността на Общински консултативен съвет по въпросите на младежта към Община Габрово и приет с Решение № 138/25.07.2013 г., който определя функциите и задачите на ОКСВМ, структурата на този консултативен орган, механизмите за приемане на нови членове и прекратяване на членство, както и организационните правила за провеждане на заседанията.

На основание чл. 15 ал. 5 от Закона за младежта, с Решение № 8/07.02.2013 год. е приет Общински план за младежта за 2013 г., който определя целите и приоритетите на общинската политика в тази област.

За стимулиране на гражданската инициатива и въвеждането на иновативни практики в създаването и реализирането на младежки инициативи, е създаден и приет с Решение № 155/25.07.2013 г. Правилник за финансиране на проекти по програма Младежки дейности от бюджета на Община Габрово, Правилникът урежда реда и условията за реализиране и финансиране чрез Програма Младежки дейности на проекти на организации от Община Габрово, осъществени с активно участие на млади хора или насочени към тях.

При разработването на настоящия Общинския план за младежта в Община Габрово са включени някои от предложените дейности и инициативи за 2014 г., от представителите на институциите и организациите, участващи в Общинският консултативен съвет по въпросите за младежта (ОКСВМ).

От предоставената от НПО информация е видно, че повечето от тях имат установени добри практики в областта на доброволчеството. Съществен принос в това отношение има ИМКА – Габрово, която стимулира и подпомага младите хора за активно доброволчество и участие, в рамките на дейността си като Регионален Център за работа с доброволци. В сферата на младежкото доброволчество ИМКА - Габрово работи по стандартите на Националния Алианс за работа с Доброволци и Европейския

съюз на ИМКА. Всяка година ИМКА е домакин на традиционния Бал на доброволците и на официалната церемония за награждаване на отличените „Доброволци на годината“.

Въпреки положителните тенденции и макар готовността на младите хора да участват в доброволчески акции да нараства, все още възможностите за доброволчески дейности, предлагани в общността, не са достатъчно популяризирани и не мотивират включването на по-широк кръг участници. Правата на младите доброволци, особено на непълнолетните, се нуждаят и от законова закрила. Голяма част от тези проблеми в близко бъдеще ще бъдат разрешени чрез подготвения проект на Закон за доброволчеството. Проектът регламентира принципи на доброволческата дейност, статута на доброволеца, неговите права, задължения и отговорности, определя краткосрочното, дългосрочното и корпоративното доброволчество, обучение и квалификация, както и изискванията при извършване на доброволчески дейности. Създаване водене на регистъра на доброволците от доброволческите организации и формирания, в полза на които ще се извършва дейността. С този регламент се постига прозрачност в уреждане на отношенията на доброволеца и съответната организация, гарантират се правата на доброволците и се осигурява защита на правата на заинтересуваните граждани. Предвижда се държавата да подпомага и насърчава доброволческите дейности чрез финансови, икономически и други облекчения и стимули, определени в съответните закони.

Към момента на територията на община Габрово най-активно с младежи – доброволци работят следните организации: ИМКА Габрово, Български младежки червен кръст, Сдружение „Социален диалог 2001“, както и младежката структура към Общинския съвет по наркотични вещества - Габрово.

6. ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ

Възпитанието на младите хора във воденето на здравословен начин на живот е едно от най-важните условия за тяхната успешна реализация.

Грижата за здравето на ученици и млади хора е възложено на общопрактикуващите лекари и медицинските специалисти от здравните кабинети. Личните лекари извършват профилактичните прегледи на по-голям процент от нуждаещите се, а на останалите медицинските специалисти от училищата провеждат антропометрични измервания, включващи ръст и тегло. Всички данни се вписват на всеки в ЛЗПК.

Общо заболяванията при учениците за периода са 1628 броя, от които най-често срещани са:

- гръбначни изкривявания – 244 бр.
- болести на дихателната система – 203 бр.
- смущение в зрението – 187 бр.
- наднормено тегло – 184 бр.
- заболяване на щитовидната жлеза – 18 бр.
- бъбречни заболявания – 24 бр.
- храносмилателна система – 86 бр.
- нервна система – 100 бр.
- сърдечно-съдова система – 32 бр.

Постепенно голяма част от младежите избират здравословният начин на живот – правилно хранене, спорт, неупотреба на алкохол и цигари, продължават да са налице тревожни тенденции по отношение на рисковото за здравето поведение сред тях.

Съществуващата система на здравно образование не води в достатъчна степен до формирането на нагласи за здравословен начин на живот и развиване на умения за справяне с житейските проблеми и преодоляване на рискови ситуации.

Превантивната работа сред младите хора за намаляване на заболяванията следва да е насочена основно в няколко направления:

- към профилактични мероприятия;
- отстраняване на рисковите фактори, предпоставка за много заболявания;
- непрекъснато да се повишава здравното възпитание.

Превенция на разпространението на ХИВ/СПИН и полово предавани болести; подобряване и контрол на сексуалното и репродуктивно здраве

В РЗИ Габрово всеки желаещ може да се изследва за ХИВ анонимно и безплатно в Микробиологичната лаборатория на Регионална здравна инспекция - Габрово.

Периодично Общински съвет по наркотични вещества (ОбСНВ) - гр. Габрово, съвместно с Национален център по наркомании - гр. София провежда представителни проучвания, относно някои аспекти от здравното поведение, оценки и нагласи сред учениците в града, с цел да се подпомогне оформянето на адекватна картина на социално значими проблеми и явления и по-специално употребата на цигари, алкохол и други психоактивни вещества сред учениците, както и тяхното отношение и информираност относно наркоманиите. Актуалните резултатите показват, че основното проблемно вещество сред учениците е алкохолът - 79,1% от анкетираните ученици заявяват, че са употребявали алкохол пред последните 30 дни. Ежедневно пушат около 1/3 от анкетираните. Най-употребяваното сред учениците психоактивно вещество в периода 12 месеца преди провеждане на изследването е марихуаната (29,4 %). Следват - амфетамини (6,5 %), хашиш (6,4 %) и инхаланти (3,0 %). Най-малко са се употребявали метадон, хероин, други опиати и LSD. Броят на употребяващите наркотични вещества непълнолетни не се е променя в последните години: 10 – за 2013; 11 – за 2012 и 9 през 2011 г.

Регионалната здравна инспекция е институцията, която отговаря в региона за реализиране на широкообхватни дейности по отношение на общественото здраве на населението, и в частност сред младите хора. РЗИ – Габрово работи по програми за ограничаване употребата на ПАВ, профилактика и контрол на ХИВ/СПИН, подобряване на репродуктивното здраве, психичното здраве и физическата активност.

От 2002 г. в Община Габрово е създаден Общински съвет по наркотични вещества, а от 2006 г. - Превантивно-информационен център по проблемите на зависимостите и Младежки съвет по наркотични вещества. Дейността им е насочена към организиране и реализиране на дейности, свързани с превенция на зависимостите – провеждане на тренинги, обучения, дискусии, кампании, както и различни инициативи за осмисляне на свободното време на младите хора.

Освен тези институции, няколко неправителствени организации също работят предимно в посока превенция на рисковото поведение сред децата и младежите.

Сдружение „Социален диалог 2001” е подизпълнител на Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН” към Министерство на здравеопазването. Дейностите на

сдружението са насочени предимно към превенция и скрининг на разпространението на ХИВ/СПИН и употребата на наркотици.

Българският младежки червен кръст също работи по програми, свързани с повишаване информираността на младите хора по проблемите на зависимостите, полово предаваните заболявания, репродуктивното здраве, здравословното хранене и др. БМЧК организират и провеждат обучения по първа долекарска и първа психологична помощ.

Имайки предвид, че превенцията на рисковото поведение сред младите хора се състои до голяма степен в създаване на условия за тяхната изява, в предлагане на разнообразни дейности, отговарящи на потребностите и интересите им, то всички неправителствени организации на територията на община Габрово, които работят с младежи, имат своята незаменима роля за стимулиране на здравословния начин на живот.

Превенция на затлъстяването чрез изграждане на умения по отношение на здравословното хранене и подобряване на физическата активност на младите хора.

7. ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ И СПОРТ

Развитието на спорта, като начин за превенция на рисковото поведение, изграждане на умения и формиране на нагласи за здравословен начин на живот, е сред приоритетите на Община Габрово. На територията на общината осъществяват своята дейност над 40 спортни клуба. Общинска спортна база се ползва от над 20 спортни клуба. Броят на обхванатите и редовно посещаващи тренировъчни занимания надхвърля 1 800 спортисти, а картотекирани и участващи в състезания - над 1 200 спортисти. Голямата част от спортистите са именно в младежката възраст - 15-29 години. Ежегодно, с решение на Общински съвет Габрово, се определя размера на целева субсидия за подпомагане дейността на лицензирани и регистрирани за извършване на дейност в обществена полза спортни клубове.

8. СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА

До навършване на 18 години младежите в риск са обхванати от Закона за закрила на детето.

Действащата нормативна уредба регламентира реда за ползване на социални услуги в общността или в специализирани институции и след 18-та година.

На територията на община Габрово съществува палитра от социални услуги, насочени към децата и младежите: центрове за обществена подкрепа; центрове за настаняване на деца и младежи с увреждания, нуждаещи се от непрекъснати медицински грижи; звено „Майка и бебе“; Дом за деца лишени от родителски грижи „Христо Райков“ и други.

През 2014 г. за деца и младежи се разкрива нова социална услуга – два Центъра за настаняване от семеен тип, където потребителите ще бъдат на възраст от 3 до 29 години с увреждания.

- Проект „ПОСОКИ“ (предоставяне в общността на социално-образователно консултиране и интегриране), развива и утвърждава интегриран подход за подобряване готовността на децата за включване в образователната система и предоставяне на необходимата подкрепа за развитие на родителски умения сред уязвимите групи. Целта на проекта е превенция на социалното изключване и ограничаване предаването на бедността между поколенията чрез въздействие и

инвестиции в ранното детско развитие. По проекта в края на календарната 2013 г. е изградена нова сграда на територията на Централна детска градина „Слънце” в гр. Габрово, която представлява пребазиране на старата база 2 на детската градина. Обособени са помещения за три групи с общ капацитет 75 деца и салон за спортни, музикални и творчески занимания. Предвидени са сервизни, битови и складови помещения, лекарски кабинет. Новият комплекс за предоставяне на интегрирани услуги за деца и семейства, в помещение, находящо се на ул. „Ивайло” №13, кв. Христо Ботев ще създаде възможност за предоставяне на съвременни, социални, здравни и образователни услуги.

Положителна тенденция е, че в много от проектите и инициативите на различни НПО, приоритетно се ангажират деца и младежи в неравностойно положение, което е от голямо значение за тяхното социално включване и реинтеграция.

9. МЛАДЕЖКАТА ПРЕСТЪПНОСТ

По данни на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни при Община Габрово, през 2013 г. на отчет в Детска педагогическа стая /ДПС/ са водени 103 деца, като 16 от тях са заведени на отчет през годината (4 – малолетни и 12 – непълнолетни).

В МКБППМН са образувани и гледани 84 възпитателни дела със 105 извършители. Броят на образуваните дела се е увеличил с 12% в сравнение с предходната година, а броят на извършителите остава почти непроменен /106 за 2012 г./ Спрямо 21 деца са образувани и гледани повече от едно възпитателно дело през 2013 година. От тях само 4 живеят в нормална семейна среда, с двама родители. Останалите са с непълни семейства – само с един родител, а 2 от децата са настанени в ДДЛРГ «Христо Райков» – Габрово. Петдесет и четири деца са извършили само по едно деяние през календарната година.

За извършени противообществени прояви през ДПС са преминали 100 деца, от които по 17 малолетни и 83 непълнолетни момчета и момичета. С 32,9 % по-малко в сравнение с предходната година са преминалите за извършени противообществени прояви малолетни и непълнолетни.

За извършени престъпления през ДПС са преминали общо 103 деца което е с 26% повече в сравнение с миналата година. От тях 17 са малолетни и 86 непълнолетни. Отново най-голям брой деца са преминали за извършени кражби – 67, а 9 непълнолетни са извършили престъпления, свързани с наркотични вещества.

От 14-тата година възниква възможността за реализиране на наказателна отговорност по отношение на младия човек за извършени от него престъпления. По данни на Районен съд – Габрово, през 2013 година са осъдени общо 13 непълнолетни лица, от които 11 – на пробация и 2 – на обществено порицание. В сравнение с предходната година осъдените непълнолетни са се увеличили с 5 (8 за 2012, 10 – през 2011, 19 – през 2010, 20 – през 2009, 28 – през 2008).

10. УПРАВЛЕНИЕ НА МЛАДЕЖКАТА ПОЛИТИКА

Създаденият Общинският консултативен съвет по въпросите за младежта подпомага Кмета при провеждане на общинската политика за младежта и активно участва в процеса на вземане на решения, организиране на различни младежки инициативи и се подпомага тяхното реализиране, привличането на младежите в обществения живот и стимулиране на участието им в събития, свързани с техните интереси.

През 2013 година са проведени са 10 заседания на ОКСВМ. С представителите на младежките организации са обсъдени и съгласувани Правилник за организацията и дейността на Общинския консултативен съвет по въпросите на младежта към Община Габрово и правилник за финансиране на проекти по Програма младежки дейности от бюджета на Община Габрово.

Две проектни предложения - получиха през 2013 г. финансиране от Програма Младежки дейности на Община Габрово:

- проект „*Поглед през бъдещето*“ на Сдружение „Социален диалог 2001“
- проект „*Неформално образование за всички – стъпка напред*“ на Сдружение ИМКА

Проектите са по приоритет „Неформално образование“. Заложените дейности и инициативи имаха за цел да допринесат за придобиване на определени компетентности на младите хора, да подпомогнат личностното, социалното и професионалното им развитие, полулязиране на доброволчеството сред младите хора и развиване капацитета на младежката организация.

II. ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩИНСКАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА

Приоритетите при провеждане на общинската политика за младежта в Община Габрово са изведени в съответствие със стратегическите цели на Националната стратегия за младежта 2012 – 2020:

ПРИОРИТЕТ 1. НАСЪРЧАВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ И КАРИЕРНОТО РАЗВИТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА

Специфични цели:

- Улесняване на прехода от образование към заетост;
- Насърчаване на икономическата активност на младите хора;
- Успешно съвместяване на професионалния и личния живот на младите хора.

ПРИОРИТЕТ 2. ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА ДО ИНФОРМАЦИЯ И КАЧЕСТВЕНИ УСЛУГИ. НАСЪРЧАВАНЕ НА ТВОРЧЕСКИТЕ УМЕНИЯ И ИНИЦИАТИВИ НА МЛАДИТЕ ХОРА.

Специфични цели:

- Формиране на информационна политика, насочена към младите хора;
- Осигуряване на достъп до услуги за развитие, основани на младежката работа, индивидуалния подход и оценка на конкретните потребности и особености на младежката възраст;
- Стимулиране на неформалното учене сред младите хора;
- Развитие на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора.

ПРИОРИТЕТ 3. НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗДРАВΟΣЛОВНИЯ НАЧИН НА ЖИВОТ

Специфични цели:

- Превенция на факторите, създаващи риск за здравето на младите хора;
- Повишаване на сексуалната култура на младите хора;
- Насърчаване на физическата активност и спорта сред младите хора.

ПРИОРИТЕТ 4. ПРЕВЕНЦИЯ НА СОЦИАЛНОТО ИЗКЛЮЧВАНЕ НА МЛАДИ ХОРА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ

Специфични цели:

- Осигуряване на социални услуги за младите хора в неравностойно положение;
- Ограничаване на предаването на социалното изключване между поколенията.
- Осигуряване на условия за социална адаптация и насърчаване на социалното включване на младежите в риск, повишаване на качеството на социалните услуги за младите хора в неравностойно положение.

ПРИОРИТЕТ 5. РАЗВИТИЕ НА МЛАДЕЖКОТО ДОБРОВОЛЧЕСТВО

Специфични цели:

- Създаване на повече доброволчески възможности за младите хора;
- Гарантиране правата на младите доброволци;
- Популяризиране на доброволчеството.

ПРИОРИТЕТ 6. ПОВИШАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКАТА АКТИВНОСТ

Специфични цели:

- Насърчаване на самоорганизирането на младите хора;
- Насърчаване на гражданското образование и обучение;
- Осигуряване на ефективно представителство на интересите на младите хора във формирането, изпълнението и оценката на секторните политики на национално, регионално, областно и общинско ниво.

ПРИОРИТЕТ 7. ПОВИШАВАНЕ РОЛЯТА НА МЛАДИТЕ ХОРА В ПРЕВЕНЦИЯТА НА ПРЕСТЪПНОСТТА

Специфични цели:

- Ангажиране на местната власт, младежките организации и медиите в превенцията на правонарушенията, извършвани от младежи
- Развитие на култура на пътна безопасност сред младите хора

III. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

ПРИОРИТЕТ 1. НАСЪРЧАВАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ И КАРИЕРНОТО РАЗВИТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА			
ДЕЙНОСТ	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	ВОДЕЩА ОРГАНИЗАЦИЯ	ПАРТНЬОР/ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
Провеждане на интерактивни обучения по кариерно ориентиране за ученици до 12 клас.	2014 г.	Център за кариерно ориентиране - Габрово	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” и „Европейски социален фонд”
Организиране и провеждане на училищни форуми по кариерно ориентиране.	май – юни 2014 г.	Център за кариерно ориентиране - Габрово	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” и „Европейски социален фонд”
Организиране и провеждане на Панорама на средните училища	април 2014 г.	Община Габрово РИО Габрово Център за кариерно	Община Габрово

		ориентиране - Габрово	
Провеждане на обучения на млади хора от 16 до 35 години, свързани с кариерното развитие, професионалната ориентация и придобиване на специфични квалификации	2014 г.	Европейски център за иновации, образование наука и култура (ЕЦИОНК)	Европейски център за иновации, образование наука и култура (ЕЦИОНК)
Провеждане на кампания, свързана с проблемите на младежката безработица, включваща: - организиране на дискусии и срещи между работодатели и търсещи работа;	2014 г.	МО на БСП	БСП
Проект „Екологично образование на младите хора - мост към устойчиво развитие на местните общности“ на СНЦ "МФ 21 век" и НЧ "Бъдеще сега"	август 2013 г. - август 2015 г.	Сдружение с нестопанска цел (СНЦ) "МФ 21 век"	Сдружение с нестопанска цел (СНЦ) "МФ 21 век"
Национален фотоконкурс на тема "Мобилност и сигурност"	2014 г.	Сдружение с нестопанска цел (СНЦ) "МФ 21 век"	Сдружение с нестопанска цел (СНЦ) "МФ 21 век"
Фотоизложба на тема "Мобилност и сигурност"	2014 г.	СНЦ "МФ 21 век"	СНЦ "МФ 21 век"
Дискусия с младежи, работещи в предприятия в Габрово, на тема "Достойният труд на младите хора в Габрово - има ли го и как да го подобрим?"	2014 г.	СНЦ "МФ 21 век"	СНЦ "МФ 21 век"
Организиране на курс по фотография за начинаещи и фотоизложба	2014 г.	Скаутски туристически клуб	Скаутски туристически клуб

**ПРИОРИТЕТ 2.
ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА ДО ИНФОРМАЦИЯ И КАЧЕСТВЕНИ УСЛУГИ.
НАСЪРЧАВАНЕ НА ТВОРЧЕСКИТЕ УМЕНИЯ И ИНИЦИАТИВИ НА МЛАДИТЕ ХОРА**

ДЕЙНОСТ	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	ВОДЕЩА ОРГАНИЗАЦИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
Реализиране на информационна кампания за популяризиране на услуги за подрастващи и младежи.	2014 г.	Национална програма „Младежки информационно-консултантски центрове“	Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“

Предоставяне на младежки услуги - информация, консултиране.	2014 г.	Национална програма „Младежки информационно-консултантски центрове”	Национален център „Европейски младежки програми и инициативи”
Организиране на информационни срещи и часове на класа за зрелостниците от училищата на територията на община Габрово, за запознаване с възможностите за европейско финансиране, насочено към младите хора.	2014 г.	Областен Информационен център - Габрово	ОП „Техническа помощ”
Организиране на информационна среща с членовете на Общинския консултативен съвет по въпросите на младежта за запознаване с възможностите за финансиране по европейски програми.	2014 г.	Областен Информационен център - Габрово	ОП „Техническа помощ”
Провеждане на индивидуални консултации за млади хора и родители по проблемите на наркотиците и наркозависимостите.	2014 г.	Общински съвет по наркотични вещества /ОБСНВ/ и Превантивно-информационен център /ПИЦ/ към Община Габрово	Средства от Републиканския бюджет за делегирани дейности /ОБСНВ и ПИЦ към Община Габрово/
Организиране и реализиране на проект "Летни кино вечери"	2014	Европейски център за иновации, образование, наука и култура (ЕЦИОНК), БЧК	ЕЦИОНК, БЧК
Организиране и реализиране на проект "Вечер на талантите"	2014	Европейски център за иновации, образование, наука и култура (ЕЦИОНК)	ЕЦИОНК
„Моето шарено лято” – организиране на лятната ваканция на село от НЧ „Христо Ботев – 2008” – с. Гарван.	юни – септември 2014 г.	НЧ „Христо Ботев – 2008” – с. Гарван	НЧ „Христо Ботев – 2008” – с. Гарван
Организиране на срещи и дискусии в читалнята на	2014 г.	НЧ „Христо Ботев – 2008” – с.	НЧ „Христо Ботев – 2008” – с. Гарван

Старото гарванско читалище и включване на младежите в Клуб на доброволца		Гарван	
Обучение "Ролята на синдикатите в диалога с младите хора - път към адекватно образование и качествена заетост".	2014 г.	СНЦ "МФ 21 век"	СНЦ "МФ 21 век"
Разширяване на програмата „Приеми ме на село” и включване на няколко села от община Габрово в инициативата	2014 г.	Общински съвет по наркотични вещества /ОбСНВ/ Община Габрово	Община Габрово
Кандидатстване и участие с малки проекти по програма "Партньори за социална промяна"	2014 г.	БЧК - Габрово	БЧК Фондация "Велукс"
Художествено ателие на открито	2014 г.	Скаутски туристически клуб Община Габрово	Скаутски туристически клуб

**ПРИОРИТЕТ 3.
НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗДРАВΟΣЛОВНИЯ НАЧИН НА ЖИВОТ**

ДЕЙНОСТ	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	ВОДЕЩА ОРГАНИЗАЦИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
Провеждане на тренинги, дискусии и прожекции на филми за превенция употребата на наркотици сред ученици от 5-12 клас по разработената от ПИЦ – Габрово програма „Информираният избор”, по заявка на ръководствата на училищата.	2014 г.	ОбСНВ и ПИЦ към Община Габрово, Младежки съвет по наркотични вещества	Средства от Републиканския бюджет за делегирани дейности /ОбСНВ и ПИЦ към Община Габрово/
Организиране и провеждане на кампания във връзка с 31 май – Световният ден без тютюнопушене.	май 2014 г.	Общински съвет по наркотични вещества, ЦОП, БМЧК, ИМКА, РЗИ	Средства от Републиканския бюджет за делегирани дейности /ОбСНВ и ПИЦ към Община Габрово/, БМЧК, ИМКА, РЗИ
Организиране и провеждане на кампания във връзка с 26 юни – Световен ден за борба с наркоманиите.	юни 2014 г.	Общински съвет по наркотични вещества, ЦОП, БМЧК, ИМКА, РЗИ	Средства от Републиканския бюджет за делегирани дейности /ОбСНВ и ПИЦ към Община Габрово/, БМЧК, ИМКА, РЗИ
Организиране и провеждане на кампания във връзка с 14 февруари – Св. Валентин и Трифон	февруари 2014 г.	Общински съвет по наркотични вещества, ЦОП, БМЧК, ИМКА,	Средства от Републиканския бюджет за делегирани дейности /ОбСНВ и ПИЦ към

Зарезан.		РЗИ, Сдружение „Социален диалог 2001”, Клуб Компас	Община Габрово/ БМЧК, ИМКА, РЗИ
Организиране и провеждане на Антиспин кампании.	февруари май 1 декември 2014 г.	Сдружение „Социален диалог 2001”, Клуб Компас, БЧК - Габрово	Програма „Превенция и кнтрол на ХИВ/СПИН” към МЗ, финансирана от Глобален фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария, БЧК
Провеждане на обучителни сесии за превенция на ХИВ/СПИН и полово предавани болести по подхода „Връстници обучават връстници”. Работа на терен с организиране на консултации и използване на информационни и здравни материали.	2014 г.	Сдружение „Социален диалог 2001”, Клуб Компас	Програма „Превенция и кнтрол на ХИВ/СПИН” към МЗ, финансирана от Глобален фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария
Организация и провеждане на крос "Здраве за всички" с учстници от 5 до 105 години	2014	Европейски център за иновации, образование, наука и култура (ЕЦИОНК)	ЕЦИОНК
Провеждане на тренинги, обучения и дискусии, свързани с оказване първа помощ, здравословен начин на живот, антиспин кампании и запазване психичното здраве при младите хора.	2014	Европейски център за иновации, образование, наука и култура (ЕЦИОНК), БЧК	ЕЦИОНК, БЧК
Повишаване качеството и разширяване обхвата на обучението по първа помощ (първа долекарска помощ, първа психологична помощ и психосоциална подкрепа); провеждане на обучения по репродуктивно здраве.	2014 г.	БЧК – Габрово	БЧК
Дейности, повишаващи информираността на младите хора за запазване на здравето си - превенция на полово предавани болести, на зависимости, насърчаване на здравословното хранене и	2014 г.	БЧК - Габрово РЗИ - Габрово	Министерство на здравеопазването

начин на живот, двигателната активност, подобряване и контрол на сексуалното и репродуктивно здраве, ограничаване на тютюнопушенето и употребата на алкохол.			
Организиране и провеждане на дейности, свързани с повишаване информираността и изграждане умения по отношение на здравословния начин на живот сред децата и учениците	2014 г.	Община Габрово	Община Габрово
Организиране и провеждане на лекоатлетически крос по повод Деня на българския спорт.	2014 г.	Община Габрово	Община Габрово
Провеждане на УзанаПолянаФест – форум на зелените идеи и технологии в действие.	юли 2014 г.	Гражданско дружество "УЗАНА ФЕСТ"	МОСВ (ПУДООС) Община Габрово, партньори
Организиране и провеждане на Национална екоинициатива „Узана“.	септември 2014 г.	Община Габрово	Община Габрово
Инициране на доброволчески кампании за проектиране, изграждане, възстановяване и почистване на вело маршрути, съвместно с Община Габрово и училищата.	2014 г.	КК „Исполин“	КК „Исполин“, Община Габрово, партньори
Провеждане на спортни инициативи и културни инициативи във връзка с Европейската година на борбата с мозъчни заболявания	2014 г.	Хлебна къща и НЧ „Св. Св. Дамаскин и Онуфрий Габровски – 2011“ Община Габрово	Хлебна къща и НЧ „Св. Св. Дамаскин и Онуфрий Габровски – 2011“
Участие в тържествата на Шипка и пешеходен преход до Габрово	Март 2014 г.	Скаутски туристически клуб Община Габрово	Скаутски туристически клуб

**ПРИОРИТЕТ 4.
ПРЕВЕНЦИЯ НА СОЦИАЛНОТО ИЗКЛЮЧВАНЕ НА МЛАДИ ХОРА В
НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ**

ДЕЙНОСТ	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	ВОДЕЩА ОРГАНИЗАЦИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
Организиране и	2014 г.	ЦОП към	Средства от

провеждане на кампания във връзка с 1-ви март, Великден, Деня на толерантността, Деня на християнското семейство и Коледа с участието на доброволци от МСНВ и клиенти на ЦОП към Община Габрово.		Община Габрово, ОбСНВ	Републиканския бюджет за делегирани дейности /ОбСНВ и ПИЦ и ЦОП към Община Габрово/
Насърчаване на хуманитарните ценности и толерантността към различните	2014 г.	БЧК – Габрово	БЧК
Реализиране на фондонабирателни кампании за подпомагане на деца в риск и нуждаещи се и работа с деца от социалните институции.	2014 г.	БЧК – Габрово	БЧК
Провеждане на поход за деца с двигателни увреждания „Включи се и ти“.	юни 2014 г.	Сдружение „Мечти и отбори“	Сдружение „Мечти и отбори“
Организиране на благотворителна кампания за изработване на автентични мартеници и събиране на средства в подкрепа на деца, лишени от родителска грижа и/или неравносложно положение.	февруари-април 2014 г.	СНЦ „МФ 21 век“	СНЦ „МФ 21 век“

**ПРИОРИТЕТ 5.
РАЗВИТИЕ НА МЛАДЕЖКОТО ДОБРОВОЛЧЕСТВО**

ДЕЙНОСТ	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	ВОДЕЩА ОРГАНИЗАЦИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
Предоставяне на пакет обучения за младежи и младежки лидери, ученически съвети и др.	януари-ноември 2014 г.	МИКЦ – Габрово	НЦЕМПИ по програма МИКЦ
Доброволчески инициативи в училище/ или в общността.	2014 г.	ИМКА – Габрово	ИМКА – Габрово
Годишна церемония за награждаване - Бал на доброволците.	декември 2014 г.	ИМКА – Габрово	ИМКА – Габрово
Организиране на международен летен лагер за доброволци	юли 2014 г.	БЧК – Габрово	БЧК
Доброволчески инициативи и обучения	2014	Европейски център за иновации, образование, наука и култура (ЕЦИОНК)	ЕЦИОНК

Обучение "Млади лидери" - за развитие на лидерски качества и толерантно отношение към различията със средствата на спортната игра и изкуствата.	2014 г.	Сдружение „Мечти и отбори“	Сдружение „Мечти и отбори“
ПРИОРИТЕТ 6. ПОВИШАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКАТА АКТИВНОСТ			
ДЕЙНОСТ	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	ВОДЕЩА ОРГАНИЗАЦИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
Организиране и провеждане на младежка общоградска конференция "За да останем в Габрово"	2014	Европейски център за иновации, образование, наука и култура (ЕЦИОНК)	ЕЦИОНК
Подготовка за реакция при бедствия, аварии и катастрофи сред децата и младите хора и стимулиране практическата реализация на усвоените познания в различни форми на младежка самодейност, в т.ч. Ученически екипи по първа помощ и Младежки аварийни екипи.	2014 г.	БЧК – Габрово	БЧК
Експериментално въвеждане на система за компостиране в едно училище. Организиране на събитие с образователна цел. Демонстрация на разделно събиране, придружена с обяснения за двукомпонентното събиране на отпадъците. Инициатива по повод Деня на Земята – 22 април. Събитие със забавен и образователен характер.	2014 г.	Община Габрово ЗИП „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Габрово“	Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионен фонд на ЕС и от държавния бюджет на Република България чрез Оперативна програма Околна среда
Обособяване на младежка спортна зона	2014 г.	Хлебна къща и НЧ „Св. Св. Дамаскин и Онуфрий Габровски – 2011” Община Габрово	Хлебна къща и НЧ „Св. Св. Дамаскин и Онуфрий Габровски – 2011”
Обособяване (ремонт и обзавеждане) на настанителна (леглова) база в града, предназначена при	2014 г.	Хлебна къща и НЧ „Св. Св. Дамаскин и Онуфрий	Хлебна къща и НЧ „Св. Св. Дамаскин и Онуфрий Габровски – 2011”

реализиране на младежки обмени и проекти		Габровски – 2011” Община Габрово	
Организиране на доброволческа акция за почистването на местността Узана, във връзка с Деня на Земята и Седмицата на гората.	април 2014 г.	Посетителски информационен център „Узана” към Община Габрово	Община Габрово
Организиране на младежки фестивал „В четъра”	септември 2014 г.	Община Габрово и НПО	Община Габрово; партньори НПО
Организиране на Ден на отворени врати в Община Габрово, във връзка с Деня на българската община – 12 октомври.	октомври 2014 г.	Община Габрово	Община Габрово

**ПРИОРИТЕТ 7.
ПОВИШАВАНЕ РОЛЯТА НА МЛАДИТЕ ХОРА В ПРЕВЕНЦИЯТА НА ПРЕСТЪПНОСТТА**

ДЕЙНОСТ	СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	ВОДЕЩА ОРГАНИЗАЦИЯ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
1 юни – „Не на агресията” – спортен турнир на спортните площадки.	юни 2014 г.	Община Габрово Училища	Община Габрово
Организиране и провеждане на информационни кампании и кръгла маса с представители на институции, работещи с деца и младежи и други по проблемите на насието и агресията сред младите хора.	2014 г.	Община Габрово Младежки НПО ЕЦИОНК Училища ДПС към МВР	Община Габрово
Разширяване и подобряване на услугите в общността за социална реинтеграция на млади правонарушители, оказване на помощ и подкрепа на деца и младежи с поведенчески проблеми.	2014 г.	МКБППМН ЦОП „ИМКА” ЦОП към Община Габрово	Средства от Републиканския бюджет за делегирани дейности /МКБППМН, ЦОП „ИМКА” и ЦОП към Община Габрово/

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ОБЩИНСКИЯ ГОДИШЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Общински съвет Габрово:

- Сътрудничи с териториалните структури на централни държавни органи и гарантира участието на младите хора при формулирането, изпълнението и отчитането на общинските политики за развитие на младежта;
- Обсъжда и приема Общинския годишен план за младежта;

- Обсъжда и приема отчет за изпълнението на дейностите, заложен в Общинския годишен план за младежта за предходната година;
- Създава с решение Общински консултативен съвет по въпросите на младежта.

Кметът на Община Габрово:

- Работи в тясно сътрудничество с Министерството на образованието и науката, с областния управител и с младежките организации, когато се разглеждат въпроси, свързани с политиката за младежта;
- Анализира състоянието на младежта в общината и изготвя проект на Общинския годишен план за младежта;
- Предоставя на областния управител Общинския годишен план за младежта и отчет за изпълнението на дейностите, насочени към младежите на територията на общината за предходната година;
- Подпомага се от Общински консултативен съвет по въпросите на младежта при провеждане на общинската политика за младежта;
- Ръководи, организира и координира дейността по изпълнението на Общинския годишен план за младежта;
- Осигурява отчетност, публичност и прозрачност на общинската политика за развитие на младежта.

Общинският консултативен съвет по въпросите на младежта /ОКСВМ/:

- Подпомага и консултира Кмета на Община Габрово при провеждане на общинската политика за младежта;
- Съгласува Общинския годишен план за младежта и отчета за изпълнението на дейностите, преди приемането им от Общински съвет – Габрово;
- Осъществява действия по наблюдение, оценка и актуализация на Общинския план за младежта;
- Популяризира дейностите, заложен в Общинския годишен план за младежта;
- Съдейства за привличането на младежите в обществения живот и стимулиране на участието им във вземането на решения, касаещи техните интереси.
- Координира интересите на младите хора в различни области – образование, култура, спорт, екология, здравеопазване, труд и социална политика, неформално обучение, свободно време и развитие на местните общности, чрез:
  - участие във формирането, осъществяването и оценката на младежка политика;
  - застъпнически кампании;
  - международното младежко общуване;
  - сътрудничество с общинските и държавните органи и администрация.

Младежките организации /неправителствени организации, младежки структури към политически партии, ученически младежки съвети, студентски съвет, спортни клубове/ и организации и институции, работещи по проблемите на младежта:

- Осигуряват младежко участие и представителство при формулирането и изпълнението на политиките за младежта;
- Работят в тясно сътрудничество с местната власт и участват активно в дейността на ОКСВМ;
- Дават предложения за включване на дейности в Общинския годишен план за младежта и отчитат изпълнението на инициативите на организациите през предходната година.

V. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

Общинският консултативен съвет по въпросите на младежта в Габрово ще инициира и изпълнява действия по наблюдение, оценка и актуализация на Общинския годишен план за младежта.

Наблюдението има за цел получаване на обратна връзка и предотвратяване на рисковете пред изпълнението на Общинския годишен план за младежта.

Наблюдението ще се извършва регулярно, по време на заседанията на ОКСВМ. Оценката анализира степента на изпълнение на заложените в плана инициативи, както и цялостното въздействие на реализираните дейности върху младежката общност.

Оценката ще се изготвя един път годишно от ОКСВМ на база разработени от съвета индикатори и ще бъде представена в годишния отчет за изпълнение на плана.

Част от младежките дейности на територията на общината се реализират от неправителствени организации и тяхното финансиране зависи в повечето случаи от успешното защитаване на проекти по различни европейски и национални програми. В тази връзка, трудно могат да се направят дългосрочни прогнози за дейностите, които те ще реализират. Това налага Общинският годишен план за младежта да бъде максимално гъвкав и отворен за актуализация през целия годишен период.

VI. РЕД И НАЧИН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА

Общинският годишен план за младежта е съгласуван с организациите и институциите, включени в ОКСВМ. На демократичен принцип в него са включени всички инициативи, предложени от младежите, за които е осигурено нужното финансиране.

Общинският годишен план за младежта ще бъде публикуван на официалната електронна страница на Община Габрово и ще бъде достъпен за цялата общност.

На база на годишния план, в общински месечен календар на младежките събития, публикуван на сайта на Община Габрово, ще бъдат отразявани предстоящите младежки дейности и инициативи на територията на общината и ще се поддържа актуалната информация за тях.